

CENTRAAL TUCHTCOLLEGE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG

Beslissing in de zaak onder nummer van: c2017.127

CENTRAAL TUCHTCOLLEGE voor de Gezondheidszorg

Beslissing in de zaak onder nummer C2017.127 van:

J., verpleegkundige, destijds werkzaam te B., appellante, verweerster in eerste aanleg, gemachtigde: mr. M.M. Pasma, advocaat te Haren (Groningen),
tegen

Stichting C., gevestigd te D., verweerster in beroep, klaagster in eerste aanleg, gemachtigde: mr. J.D. de Rooij, advocaat te Dordrecht.

1. Verloop van de procedure

Stichting C.- hierna klaagster - heeft op 9 augustus 2016 bij het Regionaal Tuchtcollege te Den Haag tegen mevrouw J. - hierna de verpleegkundige - een klacht ingediend. Bij beslissing van 14 februari 2017, onder nummer 2016-225c, heeft dat College de maatregel van waarschuwing opgelegd.

De verpleegkundige is van die beslissing tijdig in beroep gekomen. Klaagster heeft een verweerschrift in beroep ingediend.

De zaak is in beroep tegelijkertijd, maar niet gevoegd, met de zaak C2016.126 behandeld ter openbare terechtzitting van het Centraal Tuchtcollege van 7 november 2017, waar zijn verschenen de verpleegkundige, bijgestaan door mr. Pasma, en klaagster, bijgestaan door mr. De Rooij. De zaak is over en weer bepleit. Mr. De Rooij heeft dat gedaan aan de hand van een pleitnotitie, waaraan twee bijlagen zijn gehecht.

2. Beslissing in eerste aanleg

Het Regionaal Tuchtcollege heeft aan zijn beslissing het volgende ten grondslag gelegd.

*"(...) 2. **De feiten***

2.1 Verweerster is sinds 1 juli 2009 bij C. in dienst als psychiatrisch verpleegkundige. Zij was laatstelijk werkzaam in de locatie E. te B.

2.2 Patiënte X (hierna: patiënte), die een langdurige psychiatrische voorgeschiedenis heeft en bekend is met alcoholmisbruik, is op 18 december 2015 vrijwillig opgenomen in de E.. Vanaf 7 januari 2016 is de opname gedwongen voortgezet in het kader van een BOPZ-maatregel. Patiënte verbleef op de gesloten afdeling.

2.3 In de avond van 26 januari 2016 heeft een collega-verpleegkundige (bekend in de zaak met dossiernummer 2016-225a) patiënte buiten de instelling begeleid (een 1 op 1 begeleiding, die was toegestaan). Patiënte had tevoren aan deze collega gevraagd of zij dan een glas wijn mocht drinken. Deze collega heeft hierover overleg gehad met verweerster, die hierin geen probleem zag. De collega heeft die avond aan patiënte toegestaan dat zij buiten de instelling een glas wijn dronk en heeft dit niet gemeld of gerapporteerd.

2.4 In de avond van 28 januari 2016 is patiënte buiten de instelling begeleid door een derde verpleegkundige (bekend in de zaak met kenmerk 2016-225b). Patiënte heeft toen ongevraagd een glas wijn besteld. Deze verpleegkundige, die niet op de

hoogte was van de wijn die patiënte op 26 januari 2016 had mogen drinken, heeft op 28 januari 2016 toegestaan dat patiënte dit glas wijn dronk en dit evenmin gemeld.

2.5 Verweerster heeft niet gemeld of schriftelijk gerapporteerd dat patiënte op 26 januari 2016 een glas wijn had gedronken.

2.6 De behandelend psychiater, de heer F., heeft toegestaan dat patiënte op 29 januari 2016 deelnam aan een begeleide groepswandeling. Patiënte is toen wegge- lopen en is vervolgens thuis aangetroffen, waarbij bleek dat patiënte de nodige alcohol had gedronken.

2.7 Een nicht van patiënte heeft hiervan melding gedaan bij C., waarna verweerster (evenals de andere twee verpleegkundigen bekend onder dossiernummers 2016-225a en 2016-225b) is geschorst en ontslag aangezegd heeft gekregen. Bij beschikking van 15 juni 2016 heeft de kantonrechter in de rechtbank G., zittinghoudende te D., de vor- dering van C. om de arbeidsovereenkomst met verweerster te ontbinden afgewezen. C. is van deze beslissing in hoger beroep gekomen. Hierop is nog niet beslist.

3. De klacht

De klacht luidt – zakelijk weergegeven – als volgt.

Verweerster heeft er ten onrechte mee ingestemd dat patiënte buiten de instelling alcohol gebruikte. Dit was absoluut contra geïndiceerd en stond haaks op de visie van het be- handelteam. Verweerster heeft dit noch vooraf noch achteraf gemeld of gerapporteerd, zodat de behandelaars hiermee geen rekening hebben kunnen houden. Verweerster bagatelliseerde bij confrontatie haar handelwijze en toonde geen reflectie hierop. Aldus heeft verweerster gehandeld in strijd met artikel 47 lid 1 Wet BIG en in strijd met het Professioneel Statuut Zorg van C., de Regeling Gedragscode C. en de Huisregels E. 3 en 4.

4. Het standpunt van verweerster

4.1 Verweerster heeft, samengevat, aangevoerd dat ze weet dat binnen de afdeling alcoholgebruik niet is toegestaan, maar dat het verzoek is toegestaan vanuit een visie op bejegening en omgang met deze patiënte op dat moment. Over alcoholgebruik buiten de afdeling bestaat bovendien geen consensus in het team. Dit is mede de reden waarom verweerster tijdens de mondelinge overdracht van de dienst (waarvoor overigens maar beperkt tijd is) haar collega niet heeft aangevuld dat de consumptie buiten de in- richting een glas wijn betrof. Voor een zelfstandige melding was geen aanleiding, terwijl op verweerster geen verplichting rustte om te rapporteren over de 1 op 1 begeleiding van patiënte die avond buiten de kliniek. Dit was de taak van de collega. In het behan- delplan stond bovendien niet beschreven dat patiënte geen alcohol mocht hebben. C. is hier niet duidelijk over geweest. Niet duidelijk is verder welke gedragscode of huisregel door verweerster is geschonden.

4.2 Namens verweerster is ter zitting nog betoogd dat verweerster geen behandel- relatie had met patiënte in de zin van artikel 47, eerste lid, van de Wet BIG en dat het desgevraagd een mening geven aan een collega daar niet onder valt. Evenmin is er, aldus de gemachtigde, sprake geweest van schending van het tweede lid van artikel 47 Wet BIG.

5. De beoordeling

5.1 Het College stelt voorop dat verweerster werkzaam was op de afdeling E. en aldus op de betreffende 26ste januari 2016 samen met collega-verpleegkundigen de zorg had voor patiënte, die aldaar gedwongen was opgenomen. Aldus verleende ook verweerster bijstand aan patiënte in de zin van artikel 47, eerste lid Wet BIG. De om- standigheid dat verweerster niet zelf patiënte buiten de afdeling heeft begeleid, laat

onverlet dat zij door haar oordeel over het wijn-gebruik mede invulling heeft gegeven aan de bijstand die aan patiënte werd verleend.

5.2 Niet in geschil is dat bij patiënte sprake was van een langdurige ernstige psychiatrische problematiek en overmatig alcoholgebruik in het verleden, hetgeen verweerster bekend was. Evenmin is in geschil dat er sprake was van een gedwongen opname van patiënte in een gesloten afdeling. Onder deze omstandigheden had voor verweerster, een ervaren psychiatrisch verpleegkundige, duidelijk moeten zijn dat zij niet zonder overleg met behandelaars gebruik van alcohol had mogen toestaan. Dit wordt niet anders door de omstandigheid dat hiervan niet expliciet melding was gemaakt in het behandelplan en dat het behandelplan met name was gericht op het goed instellen op medicatie. In zoverre heeft verweerster niet de van haar te vergen zorg jegens patiënte betracht, hoewel de intentie van verweerster mogelijk een andere was.

5.3 In het verlengde hiervan ligt het ontbreken van enige melding. Weliswaar rustte op de andere collega primair de verplichting om bij de overdracht van de dienst te rapporteren over de 1 op 1 begeleiding van patiënte buiten de instelling, maar van het wezenlijke gegeven dat daarbij een glas wijn was gedronken had verweerster melding moeten maken toen ze merkte dat haar collega dat niet deed. Dit had dus anders moeten, aangezien de handelwijze van verweerster en haar collega gevolgen kan hebben voor de verdere behandeling van patiënte en behandelaars hiervan niet onwetend hadden mogen blijven.

5.4 De verdere verwijten jegens verweerster kunnen niet los worden gezien van de wijze van reageren van C., waarbij al snel zware maatregelen (van schorsing en aanzegging van ontslag) zijn ingezet en waarbij geen ruimte is gecreëerd voor overleg en reflectie. Daarnaast verdient opmerking dat het afdelingshoofd geruime tijd (wegens ziekte) afwezig was geweest, de aandacht binnen de afdeling met name uitging naar de directe zorg en diepgaander overleg en intercollegiale toetsing niet op de voorgrond stonden. Daar kwam bij dat betrekkelijk kort ervoor een nieuwe psychiater met andere opvattingen zijn intrede in de afdeling had gedaan. Dit alles maakte dat de kaders binnen de afdeling minder duidelijk waren dan gewenst was, hetgeen verweerster in zoverre niet kan worden tegengeworpen.

5.5 De conclusie van het voorgaande is dan ook dat de in 5.2 en 5.3 beschreven klachtonderdelen gegrond zijn maar dat de klacht voor het overige zal worden afgewezen.

Wat de op te leggen maatregel betreft zal het College volstaan met een waarschuwing. Voor een zwaardere maatregel wordt geen aanleiding gezien. Daarbij weegt naast hetgeen hiervóór in 5.4 is overwogen ook mee dat verweerster een onberispelijke staat van dienst heeft en dat door klaagster jegens verweerster reeds de zware maatregel van schorsing (van inmiddels meer dan een jaar) is getroffen terwijl ook een ontslagprocedure loopt. (...)

3. Vaststaande feiten en omstandigheden

3.1 Voor de beoordeling van het beroep gaat het Centraal Tuchtcollege uit van de feiten en omstandigheden zoals weergegeven in de beslissing in eerste aanleg onder het kopje “**2. De feiten**”, welke weergave in beroep niet, althans onvoldoende, is bestreden. Dit echter met dien verstande dat de onder 2.1 genoemde datum “1 juli 2009” moet worden gewijzigd in “1 maart 2001”, een en ander zoals door de verpleegkundige is verzocht en door klaagster niet is weersproken. De overige door de verpleegkundige voorgestelde aanvullingen zijn voor de beoordeling van het geschil niet van belang en worden dan ook niet overgenomen.

3.2 Verder wordt aan de feiten toegevoegd dat het gerechtshof H., afdeling civiel recht, bij beschikking van 4 april 2017 onder meer heeft geoordeeld dat de kantonrechter terecht het verzoek van klaagster om de arbeidsovereenkomst met de verpleegkundige te ontbinden heeft afgewezen. Het hof heeft daartoe onder meer het volgende overwogen:

“(…)

4.7. *Aan de ernst van het verwijt doet af dat de psychiatrisch verpleegkundigen op de afdeling van J. veel vrijheid werd gegund en werden gestimuleerd om niet rigide en buiten de kaders te denken en te handelen ten behoeve van een goede behandel- en vertrouwensrelatie met de patiënt. De kans dat daardoor beslissingen worden genomen door deze verpleegkundigen die achteraf onjuist of minder gelukkig waren, neemt daardoor toe en is daarmee – in enige mate – ingecalculeerd.*

4.8. *Het hof verwerpt de stelling dat J. het voorgenomen alcoholgebruik bewust niet in het multidisciplinair behandelteam aan de orde heeft gesteld omdat zij wist dat het team deze interventie zou afkeuren. J. wijst er naar het oordeel van het hof terecht op dat X (het Centraal Tuchtcollege: patiënte) op het moment dat J. door K. werd geraadpleegd, onder toezicht/behandeling van K. stond. Dat er desondanks een verplichting van J. was om het initiatief te nemen de kwestie aan het multidisciplinair behandelteam voor te leggen is onvoldoende onderbouwd. (...)*

4.9. *Het hof ziet geen reden om het incident van 29 januari 2016 aan J. toe te rekenen. (...) Dat juist het nuttigen van de alcoholische consumpties op 26 en/of 28 januari 2016 tot een ander oordeel van psychiater F. had geleid als hij daarvan op de hoogte was geweest, is onvoldoende onderbouwd. Dat geldt ook voor de stelling dat J. dit had moeten weten. Dat neemt niet weg dat deze consumpties de bestaande zucht naar alcohol kunnen hebben versterkt, maar het komt het hof voor dat de verantwoordelijkheid voor het incident ten onrechte volledig op het conto van de psychiatrisch verpleegkundigen, waaronder A., wordt geschreven, nu (i) wezenlijk is af te dingen op de beslissing van F. om de groepswandeling goed te vinden – er was een bij C. bekende zucht van X naar alcohol, een verlofwens in verband daarmee, X uitte zich suïcidaal en F. was gewaarschuwd voor weglopen – en (ii) de terugkoppeling van de problematiek van de craving door de psychiaters aan het multidisciplinair behandelteam niet voldoende (duidelijk) is geweest en in de diverse behandelplannen en rapportages (...) niet was opgenomen dat X geen (enkele) alcohol mocht krijgen. (...)*”

4. Beoordeling van het beroep

4.1 De verpleegkundige is in beroep gekomen van de beslissing van het Regionaal

Tuchtcollege waarbij de in rechtsoverweging 5.2 en 5.3 beschreven klachtonderdelen gegrond zijn verklaard. Het beroep strekt ertoe (primair) dat klaagster alsnog in haar klacht niet-ontvankelijk wordt verklaard, (subsidiar) dat de klacht ook ten aanzien van de hiervoor genoemde onderdelen alsnog ongegrond wordt verklaard en (meer subsidiair) het opleggen van een maatregel achterwege wordt gelaten.

4.2 In beroep heeft klaagster haar klacht herhaald en nader toegelicht.

4.3 Tijdens de mondelinge behandeling in beroep heeft de gemachtigde van klaagster aan zijn pleitnotities twee bijlagen gehecht, te weten het verslag van een “systeemgesprek” van psychiater i.o. Voogt, gedateerd 22 januari 2016, en een printscreen van een pagina uit het Elektronisch Patiëntendossier. De verpleegkundige heeft tegen het overleggen van genoemd printscreen terecht bezwaar gemaakt. Het Centraal Tuchtcollege laat de overgelegde print screen buiten beschouwing, nu dit stuk niet overeenkomstig het bepaalde in artikel 11 van het Reglement van het Centraal Tucht-

college uiterlijk veertien dagen voor de mondelinge behandeling bij het Centraal Tuchtcollege is ingediend. Bovendien heeft klaagster deze printscreen – overigens zonder nadere, althans voldoende motivering – voor het eerst tijdens de mondelinge behandeling in beroep in het geding gebracht. Het in een zo laat stadium inbrengen van een productie acht het Centraal Tuchtcollege in strijd met de goede procesorde. Ook om die reden dient de printscreen buiten beschouwing te worden gelaten. Het voorgaande geldt overigens niet voor het tevens bij de pleitnotities overgelegde verslag gedateerd 22 januari 2016, aangezien tegen het overleggen daarvan geen bezwaar is gemaakt. Bovendien is genoemd verslag reeds eerder in de procedure overgelegd.

4.4 De verpleegkundige heeft in beroep allereerst het standpunt ingenomen dat het

Regionaal Tuchtcollege klaagster in haar klacht niet-ontvankelijk had moeten verklaren, aangezien zij misbruik maakt van de klachtprocedure, althans de klachtprocedure voor een ander doel gebruikt dan waarvoor deze is bedoeld. De verpleegkundige stelt daartoe dat klaagster de klacht pas heeft ingediend nadat over het beëindigen van de arbeidsovereenkomst van klaagster met de verpleegkundige geen overeenstemming was bereikt en nadat de kantonrechter het verzoek van klaagster om de arbeidsovereenkomst te ontbinden had afgewezen. De hiervoor weergegeven stelling vindt geen steun in het recht en wordt om die reden verworpen. Klaagster is immers vrij in haar keuze om al dan niet een tuchtklacht aan de tuchtrechter voor te leggen. Daarbij is de doelstelling en de achtergrond van de keuze van klaagster om een klacht in te dienen niet van belang, althans het behoort niet tot de taak van het Centraal Tuchtcollege de door klaagster gemaakte (beleids)keuze op enigerlei wijze te beoordelen. De door de verpleegkundige in dit verband naar voren gebrachte omstandigheid dat klaagster bij de melding aan de Inspectie voor de Gezondheidszorg de vraag “Heeft u of gaat u de zaak aanhangig maken bij het regionaal tuchtcollege” ontkennend heeft beantwoord, maakt dit niet anders. Een en ander laat immers onverlet dat het nog steeds aan klaagster is om te bepalen of zij uiteindelijk al dan niet een tuchtrechtprocedure zal aanvragen.

4.5 Het Centraal Tuchtcollege neemt over hetgeen door het Regionaal Tuchtcollege is overwogen in rechtsoverweging 5.1 van de beslissing in eerste aanleg, inhoudende dat de verpleegkundige door haar oordeel over het wijngebruik mede invulling heeft gegeven aan de bijstand die aan patiënte werd verleend en dat zij aldus aan patiënte bijstand heeft gegeven als bedoeld in artikel 47 lid 1 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG).

4.6 Anders dan door het Regionaal Tuchtcollege is het Centraal Tuchtcollege van oordeel dat de verpleegkundige niet tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld door ermee in te stemmen dat patiënte met een collega-verpleegkundige buiten de instelling een glas wijn zou gaan gebruiken. Daarbij wordt van belang geacht dat onweersproken is dat algemene (beleids)regels en/of richtlijnen ten aanzien van alcoholgebruik bij een begeleid bezoek buiten de instelling, op de afdeling waar de verpleegkundige werkzaam was ontbraken. Ook een actueel persoonlijk behandelplan van patiënte met daarin instructies over het eventueel gebruik van alcohol door patiënte was niet voor handen. Verder moet de instemming van de verpleegkundige worden gezien tegen de - ook door het Gerechtshof gesignaleerde - achtergrond dat aan de verpleegkundigen op de betreffende afdeling van klaagster veel vrijheid werd gegund, waarbij zij juist werden gestimuleerd om bij de omgang met patiënten ten behoeve van een goede behandel- en vertrouwensbasis “out of the box” te denken, en dat het nuttigen van een glas wijn of andere verdovende middelen door patiënten wel vaker werd toegestaan. Een en ander is ter zitting ook door klaagster bevestigd. In het licht van het voorgaande

is het Centraal Tuchtcollege van oordeel dat de verpleegkundige in de gegeven omstandigheden niet verwijtbaar heeft gehandeld. Het Centraal Tuchtcollege acht, anders dan het Regionaal Tuchtcollege, de klacht in zoverre dan ook ongegrond.

4.7 Het Centraal Tuchtcollege onderschrijft evenmin het oordeel van het Regionaal Tuchtcollege dat de verpleegkundige tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld door het alcoholgebruik van patiënte niet te rapporteren of aan het multidisciplinaire team te melden toen zij merkte dat haar collega-verpleegkundige dat niet deed. Daarbij is van belang dat uit het verhandelde ter zitting is gebleken dat het op de afdeling van klaagster waar de verpleegkundige werkzaam was sinds jaren gebruikelijk is dat situaties als de onderhavige alleen moeten worden gerapporteerd indien het alcoholgebruik heeft geleid tot buitensporig en fors afwijkend gedrag bij een patiënte. Deze gang van zaken is door klaagster ter zitting niet weersproken. Nu in het onderhavige geval het alcoholgebruik beperkt is gebleven tot één glas wijn en niet is gesteld of gebleken dat de situatie op het moment zelf noch daarna uit de hand is gelopen, was de collega-verpleegkundige in dit geval dan ook niet gehouden het alcoholgebruik te rapporteren dan wel anderszins met het multidisciplinaire team te delen. In het licht van het voorgaande rustte om dezelfde redenen ook op de verpleegkundige geen verplichting het voorval te rapporteren of anderszins aan het multidisciplinaire team voor te leggen toen zij merkte dat haar collega-verpleegkundige dat niet deed. Van enig tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen van de verpleegkundige is derhalve geen sprake. Het Centraal Tuchtcollege acht om die reden, anders dan het Regionaal Tuchtcollege, de klacht in zoverre eveneens ongegrond.

De slotsom

4.8 Al het voorgaande leidt tot de slotsom dat niet is gebleken dat de verpleegkundige op enigerlei wijze tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld. Het Centraal Tuchtcollege acht, anders dan het Regionaal Tuchtcollege, de klacht dan ook in alle onderdelen ongegrond. Dit betekent dat het beroep van de verpleegkundige slaagt. Het Centraal Tuchtcollege zal de beslissing van het Regionaal Tuchtcollege vernietigen en de klacht alsnog in alle onderdelen ongegrond verklaren. Het bovenstaande brengt mee dat de aan de verpleegkundige opgelegde maatregel van waarschuwing komt te vervallen.

4.9 Om redenen aan het algemeen belang ontleend zal het Centraal Tuchtcollege bepalen dat onderhavige beslissing op na te noemen wijze wordt bekend gemaakt.

5. Beslissing

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg:

vernietigt de beslissing waarvan beroep;

en opnieuw rechtdoende:

verklaart de klacht alsnog in alle onderdelen ongegrond;

bepaalt dat deze beslissing op de voet van artikel 71 Wet BIG zal worden bekendgemaakt in de Staatscourant, en zal worden aangeboden aan het Tijdschrift voor Gezondheidsrecht, Gezondheidszorg Jurisprudentie, het tijdschrift Nursing, het vaktijdschrift voor verpleegkundigen en Medisch Contact met het verzoek tot plaatsing.

Deze beslissing is gegeven door: mr. T.L. de Vries, voorzitter, mr.drs. R. Prakke-Nieuwenhuizen en mr. dr. B. Frederiks, leden-juristen en P.A.M. Storck en P. van der Zee, leden-beroepsgenoten en mr. J.S. Heidstra, secretaris.

Uitgesproken ter openbare zitting van 7 december 2017.

Voorzitter w.g.

Secretaris w.g.